

EP nariai ragina Komisiją imtis ryžtingų priemonių, kad Europa savo pinigais nekurstytų Rusijos karo mašinos

Europos Parlamento nariai iš įvairių frakcijų kreipėsi į Europos Komisijos Pirmininkę Ursulą von der Leyen pabrėždami, kad būtina imtis papildomų priemonių, siekiant sustiprinti sankcijas Rusijos energetikos sektoriui ir paspartinti ES perėjimą prie energetinės nepriklausomybės. Šio kreipimosi iniciatorė yra EP narė Rasa Juknevičienė.

„Energetinis saugumas tebėra vienas iš svarbiausių ES prioritetų, ypač kalbant apie energetinę nepriklausomybę nuo Rusijos bei tinkamą paramą Ukrainai, – rašoma kreipimesi. – Raginame Komisiją nedelsiant imtis veiksmų, siekiant pašalinti ES pažeidžiamumą ir užtikrinti nuoseklią pažangą siekiant energetinės nepriklausomybės“.

Raginama teisiškai įpareigoti vykdyti „RePowerEU“ tikslus. Įpareigojantys tikslai yra labai svarbūs siekiant užkirsti kelią valstybėms narėms grįžti prie Rusijos energetikos, ypač kai tam tikros politinės jėgos verčia persvarstyti Rusijos iškastinio kuro draudimus dėl ekonominio spaudimo.

Išimtyms šalims, neturinčioms prieigos prie jūros, pavyzdžiui, Vengrijai ir Slovakijai, trukdo ES sankcijų veiksmingumui ir leido Rusijos žaliavoms toliau tekėti į ES rinkas. Vien per pirmąjį 2024 metų pusmetį šios šalys į Rusiją nusiuntė 1,9 mlrd. eurų, importuodamos rusišką naftą. Siekdama išvengti išimčių naudojimo ir užtikrinti pažangą, Komisija turėtų nustatyti galutinius laipsniško panaikinimo terminus. Neturint griežtų terminų, priklausomybė nuo Rusijos naftos išliks.

Padidėjęs importas iš trečiųjų šalių, tokių kaip Indija, Kinija ir Turkija, kenkia sankcijoms ir netiesiogiai finansuoja Rusijos karo pastangas. Per pirmuosius tris 2024 m. ketvirčius ES pasiekė 12,3 mln. tonų rafinuotų produktų, iš kurių 4,8 mln. tonų buvo tiesiogiai rafinuota iš rusiškos žalios žaliavos, kurios vertė 3,6 mlrd. Eur. Konkrečiai kalbant, Indija tapo pagrindine naftos produktų eksportuotoja į ES 2024 m. ir tuo pat metu padidino Rusijos žalios žaliavos importą. Tai aiškus ženklas, kad ši spraga padidino Rusijos pajamas. Siekdama pažaboti šį netiesioginį srautą, Komisija turėtų nustatyti apribojimus naftos perdirbimo gamykloms, kurios labai priklauso nuo Rusijos naftos.

Kreipimosi autoriai ragina kovoti su Rusijos „šešėliniu“ tanklaivių laivynu. Kaip žinome, Rusija naudoja neapdraustą, prastai reguliuojamą „šešėlinių“ tanklaivių tinklą, kad išvengtų sankcijų ir naftos kainų viršutinės ribos, o tai kelia didelį pavojų aplinkai dėl prastos šių laivų būklės. Šios operacijos taip pat kelia rimtą susirūpinimą saugumu, nes jau yra įvykę incidentų, kaip nutrūkę kabeliai Baltijos jūroje. Koordinuoti tarptautiniai veiksmai yra būtini norint sutrikdyti jų veiklą. Bendradarbiavimas su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis ir kitais sąjungininkais yra labai svarbus kovojant su šių laivų eksploatavimu, sprendžiant ekologines ir saugumo grėsmes ES vandens keliuose.

EP nariai ragina Komisiją imtis ryžtingų priemonių, kad Europa savo pinigais nekurstytų Rusijos karo mašinos

Būtina sumažinti Rusijos pajamas iš iškastinio kuro, kurias ji gauna iš ES valstybių. Net ir ribotas importas atneša didelių pajamų Rusijai. Aiški priklausomybės nuo dujų mažinimo strategija yra gyvybiškai svarbi energetiniam saugumui. 2023 m. Rusija tiekė apie 10 % ES gamtinių dujų, nors priklausomybė nuo ES valstybėse narėse labai skiriasi. Nepaisant sumažėjusio tiekimo, Rusijos gamtinių dujų importas 2024 m. pirmąjį pusmetį išaugo 27 %. Komisija turėtų sutelkti dėmesį, kad ES narės kuo labiau sumažinti finansinius srautus į Rusiją pereinant prie energetinės nepriklausomybės.

„Visi šie iššūkiai sukuria svarbią galimybę Europai parodyti savo ryžtą ir sukurti veiksmingas reguliavimo bei vykdymo užtikrinimo priemones. Vieningos, aiškos ir įgyvendinamos ES politikos reikės norint galutinai nutraukti Rusijos iškastinio kuro importą bei užtikrinti žemyno energetinį saugumą ir tvarumą“, – rašoma kreipimesi.

Laiškas taip pat adresuotas vyriausiajai įgaliotinei Kajari Kallas, už prekybą ir ekonominių saugumą atsakingam Komisijos nariui Marošu Šefčovičiui ir už energetiką atsakingam Komisijos nariui Danui Jørgensenui.

Kreipimasi pasirašė 43 europarlamentarai, atstovaujantys 6 skirtingoms politinėms frakcijoms ir 16 valstybių narių.

